

miocen)". W dniu 28 stycznia Oddział gościł prof. dr hab. Antoniego Jutrzenkę-Trzebiatowskiego z Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie, który wygłosił referat: „Stan badań i pozycja systematyczna grądów zboczowych na terenie Polski”.

W lutym, po przerwie semestralnej, odbyły się dwa posiedzenia. Na pierwszym, 18 lutego, wspólnym z zebraniem Sekcji Historii Botaniki PTB, goszczący w Krakowie dr Michaił Zagulski z Uniwersytetu Lwowskiego zapoznał słuchaczy z treścią dwóch referatów: „Polskie zbiory archiwalne i zielnikowe w herbarium Uniwersytetu Lwowskiego” oraz „Badania storczyków w zachodniej części Ukrainy”. Tydzień później dr Zdzisław Bednarz (Akademia Rolnicza w Krakowie) przedstawił „*Wollemia nobilis* – dendrologiczne odkrycie końca XX wieku”.

W marcu odbyły się trzy posiedzenia. 11 marca Ewa Mej (studentka UJ) i mgr Tadeusz Bochnia (Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Stacja w Dobczycach) zreferowali temat „Toksyny sinic”. W następnym tygodniu dr Beata Biedrońska-Słota (Muzeum Narodowe, Kraków) przedstawiła temat „Perski kobierzec jako źródło informacji o wyglądzie dawnych ogrodów na Wschodzie”. Dnia 25 marca Oddział gościł prof. dr Manfreda Kluge z Uniwersytetu Technicznego w Darmstadt, który wygłosił referat „*Geosiphon* – mutualistic symbiosis between fungi and cyanobacteria – new discoveries”.

Posiedzenia Krakowskiego Oddziału PTB w pierwszym kwartale 1999 r. odbywały się tradycyjnie o godzinie 18, w sali konferencyjnej Instytutów Botaniki UJ i PAN, przy ul. Lubicz 46 w Krakowie. Na 9 posiedzeniach 10 prelegentów zreferowało 10 tematów.

Serdecznie zapraszamy Członków PTB z innych Oddziałów do wygłaszania referatów na „czwartkach botanicznych” w Krakowie.

Sławomir FLORJAN

BOTANIKA ZA GRANICĄ BOTANY ABROAD

JAPONSKIE TOWARZYSTWO BOTANICZNE

Botanical Society of Japan

Początki Japońskiego Towarzystwa Botanicznego sięgają 1878 roku. Wtedy zostało założone przez profesora botaniki Ryokichi Yatabe (Fot. 1), przy współpracy z profesorem zoologii Edwardem Morse, Biologiczne Towarzystwo Uniwersytetu Tokijskiego (Biological Society of the University of Tokyo). W roku

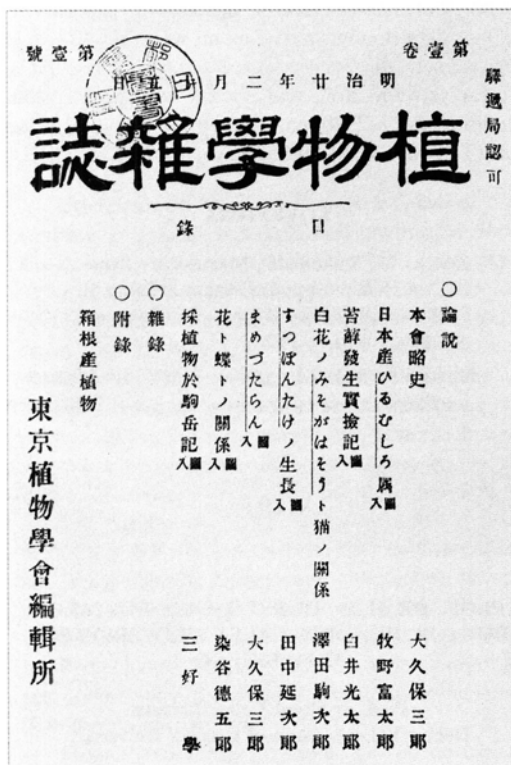
Fot. 1. Profesor Ryokichi Yatabe, założyciel Japońskiego Towarzystwa Botanicznego.

Phot. 1. Professor Ryokichi Yatabe, founder of the Botanical Society of Japan.

1882 botanicy odłączyli się od Biologicznego Towarzystwa i utworzyli samodzielne towarzystwo botaniczne – Tokijskie Towarzystwo Botaniczne (Botanical Society of Tokyo). Od czasu założenia najważniejszą formą działalności Towarzystwa jest promocja badań botanicznych i upowszechnianie ich wyników. W tym celu już w roku 1887 powołano do życia periodyk *Shokubutugaku-zasshi* (*The Botanical Magazine, Tokyo*) (Ryc. 1 i 2), który, za wyjątkiem przerwy w 1945 r. spowodowanej działaniami drugiej wojny światowej, ukazuje się do dzisiaj pod zmienionym tytułem *Journal of Plant Research* (w roku 1988 ukazał się vol. 111; Ryc. 3). W roku 1931 Towarzystwo zmieniło nazwę na obecną: Japońskie Towarzystwo Botaniczne (Botanical Society of Japan). W roku 1932, tj. po 50 latach działalności, Towarzystwo liczyło 536 członków. Pierwsze walne spotkanie członków Towarzystwa miało miejsce w Tokio w roku 1933 za prezydentury Prof. Manabu Miyoshi. Od tego czasu konferencje organizowane są corocznie jesienią; w ostatnich latach, co godne podkreślenia, gromadziły średnio 700–800 uczestników, zarówno członków Towa-

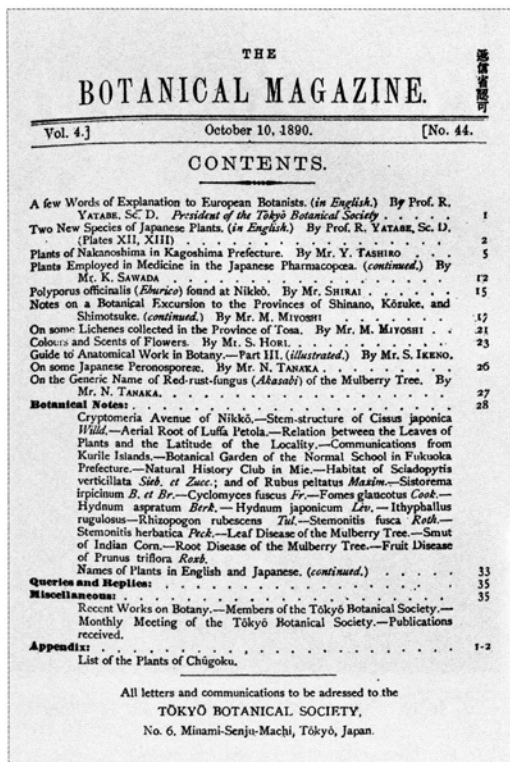
rzystwa, jak i nie zrzeszonych pracowników naukowych i studentów. Poczynając od 1993 roku Towarzystwo funkcjonuje jako ogólnokrajowa korporacja botaniczna. W 1998 roku, po 116 latach istnienia i efektywnej działalności, Towarzystwo liczyło 2300 członków, włącznie z liczną rzeszą członków zagranicznych. W setną rocznicę istnienia, w 1982 roku, wydano obszerną publikację książkową *A hundred years of Botany in Japan – History of the Botanical Society of Japan* [1], w oparciu o którą przygotowano prezentowaną powyżej krótką historię Towarzystwa.

Główny cel działalności Towarzystwa, tj. promocja studiów z zakresu wszystkich dyscyplin botanicznych, nie zmienił się do dzisiaj. Udało się natomiast zintegrować japońskie środowisko botaniczne, podjąć szereg przedsięwzięć międzynarodowych, w tym interdyscyplinarnych, zintensyfikować działalność wydawniczą, stworzyć forum wymiany myśli naukowej poprzez organizację spotkań różnych grup zainteresowań, oprócz corocznych jesiennych konferencji,

Ryc. 1. Pierwszy zeszyt czasopisma Shokubutugaku-zasshi (*The Botanical Magazine, Tokyo*) wydany w 1887 roku.

Fig. 1. First issue of *The Botanical Magazine, Tokyo* issued in 1887.

Ryc. 2. Spis treści w języku angielskim jednego z pierwszych zeszytów *The Botanical Magazine, Tokyo*.

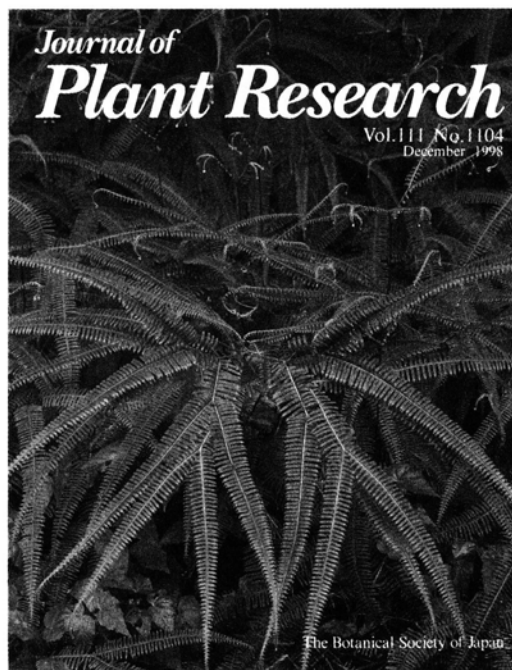
Fig. 2. Contents in English of one of the first issue of *The Botanical Magazine, Tokyo*.

które organizowane są przez jeden z dziewięciu oddziałów regionalnych. Od 1986 roku Towarzystwo przyznaje młodym, dobrze zapowiadającym się naukowcom nagrody („The Botanical Awards for Young Scientists”), które wręczane są uroczystie na corocznych konferencjach.

Japońskie Towarzystwo Botaniczne prowadzi nieustannie bardzo aktywną działalność wydawniczą. Z ważniejszych publikacji wymienić należy:

- *Journal of Plant Research* (wcześniej *The Botanical Magazine, Tokyo*): czasopismo publikuje w języku angielskim oryginalne prace i zamawiane artykuły przeglądowe z zakresu szeroko pojętej nauki o roślinach. Kwartalnik; rocznie ukazuje się jeden tom o objętości 500–600 stron. Ostatnio ukazał się Vol. 112 (1999). Funkcję redaktora naczelnego sprawuje od 1999 r. Prof. Hiroshi Tobe (Kyoto University).

- *Special Issue of Journal of Plant Research*: dotychczas ukazało się pięć następujących publikacji

Ryc. 3. Jeden z ostatnich zeszytów *Journal of Plant Research*.

Fig. 3. One of the last issue of *Journal of Plant Research*.

książkowych: H. Shibaoka et al. (red.) 1978. *Controlling Factors in Plant development*; S. Miyachi et al. (red.) 1991. *Regulation of Photosynthetic Process*; A. Komamine et al. (red.) 1993. *Cellular and Molecular Biology in Plant Cell Culture*; T. Hori et al. (red.) 1997. *Ginkgo Biloba. A Global Treasure*; K. Iwatsuki, P. H. Raven (red.) 1997. *Evolution and Diversification of Land Plants*.

– *Biological Science News*: miesięcznik o charakterze „newsletter” publikowany w języku japońskim, wydawany wspólnie z Japońskim Towarzystwem Zoologicznym, prezentuje bieżący serwis z życia i działalności społeczności biologów, notatki o najnowszych wynikach badań oraz informacje o bieżących wydarzeniach obu towarzystw.

– *Japanese Scientific Terms – Section of Botany*: lista terminów naukowych z zakresu szeroko pojętej nauki o roślinach w języku japońskim i ich odpowiedników w języku angielskim. Pierwsza wersja „listy” została opublikowana w formie książkowej (585 stron) w 1990 r. wspólnie przez Ministerstwo Edukacji, Nauki i Kultury i Japońskie Towarzystwo Botaniczne (Maruzen Co. Ltd.).

– *Japanese Scientific Terms for Education of Biology*: lista biologicznych terminów naukowych (w języku japońskim) stanowiąca pomoc w nauczaniu biologii, opracowana wspólnie przez Japońskie Towarzystwo Botaniczne i Zoologiczne, wydana w 1998 r. przez University of Tokyo Press.

Obecne władze Towarzystwa (na lata 1999–2000), to: Prezydent – Atsushi Komamine (1997–2000); Były Prezydent – Kunio Iwatsuki (1995–1996); Sekretarz Generalny – Jin Murata; Skarbnik – Kintake Sonoike; Sekretarz Naukowy – Hiroyoshi Takano; Członkowie Prezydium – Kunio Iwatsuki, Yoshinori Ohsumi, Kiyotaka Okada, Hiroho Hukuda, Yasuo Maeda, Masamitsu Wada. Redakcja *Journal of Plant Research*: Hiroshi Tbe (Redaktor Naczelny), Toshihiko Hara, Takayuki Hoson, Masamichi Takahashi. Dyrektor Administracyjny – Tomiko Morigaki.

Członkostwo w Japońskim Towarzystwie Botanicznym jest otwarte dla wszystkich osób, także z zagranicy, które aktywnie zajmują się dowolną dyscypliną z zakresu nauki o roślinach, bądź popularyzacją wiedzy botanicznej. Roczna składka członkowska w 1998 r. dla członków spoza Japonii wynosiła 40 USD. Dla zainteresowanych podajemy aktualny kontakt z Towarzystwem: Botanical Society of Japan, Toshihiko Building, 2–27–2 Hongo, Bunkyo-ku, Tokyo 113, Japan (Tel. +81–3–38145675; Fax: +81–3–38145352).

LITERATURA

- [1] KIMURA Y., SIBAOKA T., MASUDA Y., KOMAMINE A. 1982. A Hundred Years of Botany in Japan. History of the Botanical Society of Japan. The Botanical Society of Japan, Tokyo, ss. 280.

Hiroshi KUDOH, Masamitsu WADA, Jin MURATA
Tłumaczenie i opracowanie: Jan J. WÓJCICKI

VARIA

PROF. DR HAB. HORST LANGE-BERTALOT
DOKTOR HONORIS CAUSA UNIWERSYTETU
GDAŃSKIEGO

Prof. dr Horst Lange-Bertalot
Doctor honoris causa of Gdańsk University

Prof. Horst Lange-Bertalot z Uniwersytetu Johanna Wolfganga Goethego we Frankfurcie nad Menem jest wybitnym botanikiem, światowej sławy algologiem, znakomitym specjalistą z zakresu taksonomii i ekologii okrzemek.